



***Voor een gemeente  
die we door willen geven***

**Verkiezingsprogramma 2018 - 2022**

**Leidschendam-Voorburg**



*Inhoudsopgave*

*De inwoner centraal* 4

*Een veilige buurt is een leefbare buurt* 6

*Leidschendam-Voorburg werkt* 9

*Groen moet je doen* 11

*Leidschendam-Voorburg in beweging* 13

*Een gemeente waar het goed wonen is* 15

*Stompwijk en het groene landelijke gebied* 18

*In Leidschendam-Voorburg zorgen we voor elkaar* 20

*Jongeren en gezinnen zijn onze toekomst* 22



## *De inwoner centraal in Leidschendam-Voorburg*

*Het CDA gelooft dat de inwoners in onze gemeente veel kunnen. Het CDA wil meer ruimte geven aan initiatieven van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Dit vraagt van de gemeente een andere houding en gedrag. Waar mogelijk willen we dat de gemeente regels voor inwoners en ondernemers vermindert of afschaft. Vertrouwen in de inwoners vergt ook vertrouwen in elkaar. De bestuurscultuur in onze gemeente moet dan ook echt verbeteren. Vertrouwen moet weer de basis worden van de manier van werken met elkaar. Het CDA wil de komende jaren bouwen aan een stabiel gemeentebestuur.*

- Initiatieven van inwoners van Leidschendam-Voorburg - zoals inwoners die samen zelf energie willen opwekken, gemeentelijk groen willen inrichten of beheren of straatmeubilair willen plaatsen - moeten door de gemeente worden gestimuleerd en waar nodig worden gefinancierd.
- We willen dat 'het recht van inwoners om de gemeente uit te dagen' (*right to challenge*) blijft. Inwoners - individueel of in georganiseerd verband - krijgen hierdoor ruimte en steun om taken van de gemeenten in hun wijk zelf op te pakken en te verbeteren. In succesvolle gevallen dienen de daarbij behorende fondsen van de gemeente aan de inwoners te worden overgedragen.



*Wijkverenigingen en de dorpsraad Stompwijk krijgen een eigen budget om initiatieven in de wijk vorm te geven. Wijkplatforms, een schakel tussen gemeente en bewoners, worden in ere hersteld.*

- Hoe minder regels onze gemeente heeft, hoe beter het is. Alle regels die de gemeente heeft, worden in de komende raadsperiode tegen het licht gehouden.
- We willen dat formulieren van de gemeente begrijpelijk zijn en worden getest bij de doelgroep.
- Uitvoering van gemeentelijk beleid gebeurt sober en doelmatig. De opbrengst van de verkoop van de aandelen van Eneco wordt besteed aan duurzame doelen.
- We willen geen lastenverhoging voor de inwoners en bedrijven. Lokale lasten zoals de onroerend zaakbelasting (ozb) stijgen dan ook niet meer dan de jaarlijkse inflatie. Startende ondernemers betalen de eerste twee jaar geen ozb.



*Geld dat je niet hebt, kun je niet uitgeven. De gemeentebegroting is dan ook sluitend. Dus geen plannen zonder dat daar geld voor is.*



- We voorkomen dat organisaties of initiatieven afhankelijk zijn van subsidies: gemeentelijke subsidies zijn in principe van tijdelijke aard. Organisaties waar werknemers boven de Balkenende-norm worden betaald, krijgen van de gemeente geen subsidie.
- Het CDA wil het subsidieplafond van slechts 900 euro per vereniging per jaar in het kader van maatschappelijk verantwoord verenigen, verruimen, waar nodig en mogelijk. Dit geldt in het bijzonder voor projecten ter bestrijding van eenzaamheid en bevordering van sociale cohesie.
- De openingstijden van het servicecentrum Leidschendam worden uitgebreid naar de zaterdag.
- De gemeente Leidschendam-Voorburg blijft een zelfstandige gemeente.
- Samenwerkingsverbanden met buurgemeenten moeten leiden tot lagere kosten en betere dienstverlening voor onze inwoners. In deze samenwerking moet de democratische controle geborgd blijven. Dit betekent dat de wethouder die namens onze gemeente in het bestuur zit van zo'n gemeenschappelijke regeling de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg vooraf moet informeren over de standpunten die worden ingenomen en achteraf verantwoording aflegt over hoe discussies zijn verlopen en welke besluiten zijn genomen.
- Bijzondere aandacht moet er zijn voor de wijze van besturen en de financiële risico's van de deelname aan gemeenschappelijke regelingen, zoals Avalex, de sociale werkvoorziening (DSW) en de GGD.
- Onze gemeente volgt en bewaakt actief relevante ontwikkelingen en activiteiten bij de omliggende gemeenten die negatieve gevolgen kunnen hebben voor onze gemeente in het algemeen, en haar inwoners en ondernemers in het bijzonder, en onderneemt zo nodig stappen om deze negatieve gevolgen te voorkomen, bij te sturen of te beperken. Waar nodig betreft de gemeente hierbij actief alle - of de betrokken - inwoners en ondernemers binnen onze gemeente.



Leidschendam  
Voorburg

### *De gemeenteraad blijft vergaderen in Voorburg.*

- De huisvesting van de gemeenteraad wordt zo ingericht dat het gebouw ook geschikt is voor inwonersbijeenkomsten, startende ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- Om de binding met de samenleving te vergroten, wordt afhankelijk van de grootte van de fractie het aantal toegevoegde commissieleden in de gemeenteraad vergroot tot maximaal drie personen per fractie.



## *Een veilige buurt is een leefbare buurt*

*In onze gemeente moeten mensen betrokken zijn bij hun wijk of buurt en de mensen om hen heen. Een samenleving waarin de gemeente samen met de inwoners werkt aan leefbaarheid. Het CDA staat voor een samenleving waar ruimte is voor een actieve inbreng van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het verbeteren van de leefbaarheid van hun wijk of buurt. Een gemeente die ruimte geeft aan initiatieven, soms samenwerkt en daar waar nodig verantwoordelijkheid neemt. Het CDA vindt dat mensen zich veilig moeten voelen en veilig moeten zijn in onze gemeente. Samen met scholen en woningcorporaties worden op het gebied van veiligheid prioriteiten per wijk vastgesteld. Daarnaast wordt actief samengewerkt aan het vergroten van de veiligheid en aan het voorkomen en bestrijden van criminaliteit in onze gemeente. Inwoners zijn aanspreekbaar op wat er gebeurt in hun wijk.*

- Handhaving heeft de hoogste prioriteit. Wijkagenten zijn de ogen en oren van de buurt en zijn onmisbaar voor veilige buurten. De wijkagent is dan ook zichtbaar in de wijk. Leidschendam-Voorburg behoudt een eigen politiebureau. De gemeente maakt handhaving beter mogelijk door uitbreiding van het aantal bijzondere opsporingsambtenaren.
- Buurtpreventieteams spelen een belangrijke rol in onze gemeente. De gemeente stimuleert en ondersteunt het opzetten en in stand houden van de

buurtpreventieteams, ook overdag. Samen met de buurtpreventieteams en inwoners maakt de gemeente een programma om woninginbraken te voorkomen.

- De gemeente investeert in de voorlichting van veiligheid van ouderen en faciliteert het gezamenlijk inkopen van deurspionnen voor de voordeur.
- Brandpreventie is in ieders belang. Woningcorporaties plaatsen rookmelders in alle woningen. Het installeren van rookmelders wordt bevorderd door voorlichting van de brandweer en woningcorporaties. De gemeente werkt samen met andere partners om inwoners actief te betrekken bij de brandveiligheid in huis.
- De gemeente zorgt samen met scholen en (sport-)verenigingen dat jongeren op de hoogte zijn van de risico's van alcohol, tabak en drugs. De gemeente zal strikt toezien op de naleving van regels rondom de verkoop van alcohol en tabak.
- De gemeente zorgt samen met scholen en (sport-)verenigingen dat jongeren op de hoogte zijn van de risico's van internet, met name van *sexting* en *grooming*.



Leidschendam  
Voorburg

*Leidschendam-Voorburg krijgt vuurwerkvrije wijken. De gemeente organiseert tijdens de jaarwisseling een vuurwerkmoment.*

- Wij willen geen coffeeshops in onze gemeente.
- Voor jongeren moeten er goede uitgaansgelegenheden zijn. Jongeren hebben inspraak op plannen voor voorzieningen voor jongeren. Grootschalige uitgaansgelegenheden passen niet in woonwijken.
- De gemeente maakt – samen met ouders, scholen, moskeeën en andere organisaties- werk van het tegengaan van radicalisering onder moslims.







## *Leidschendam-Voorburg werkt*

*In onze gemeente vinden veel mensen hun werk. Vooral het midden- en kleinbedrijf (mkb) is afhankelijk van lokale keuzes. Het CDA wil bedrijven ruimte bieden om samen met scholen en andere maatschappelijke organisaties onze gemeente nog aantrekkelijker te maken voor bedrijven. Het CDA vindt dat werk belangrijk is om 'erbij te horen'. Zowel de inwoners als de samenleving worden hier beter van. Een hoog niveau aan voorzieningen houdt Leidschendam-Voorburg aantrekkelijk voor inwoners en bedrijven.*

- Werk blijft de meest belangrijke factor om erbij te horen. Ons uitgangspunt is: of je bent aan het werk, of je levert een bijdrage aan de samenleving door vrijwilligerswerk of dagbesteding. De gemeente verplicht mensen die een bijstandsuitkering ontvangen en niet in een re-integratietraject zitten, tot het leveren van een tegenprestatie. Dit kan in de vorm van vrijwilligerswerk. De gemeente gaat nog meer aandacht besteden om jongeren aan het werk te helpen.
- De lokale economie is voor het CDA het uitgangspunt. Daarnaast maakt de gemeente samen met omliggende gemeenten, maatschappelijke instellingen en scholen een visie voor de regionale economie. Om werk beter bereikbaar te maken, versterkt de gemeente het OV-netwerk binnen de metropoolregio.
- Samen met scholen, (sport-)verenigingen en maatschappelijke instellingen ondersteunt de gemeente, ook financieel, de maatschappelijke stage voor jongeren.
- Iemand die tijdelijk een baan of werkervaringsplek heeft, hoeft na het verlies van deze werkervaring niet opnieuw bijstand aan te vragen. Zo voorkomen we administratieve rompslomp.
- Het opbouwen van een goede relatie met het bedrijfsleven is een voorwaarde voor het begeleiden van mensen van bijstand naar werk. Een speciaal team bestaande uit een aantal ondernemers is de aanjager van deze contacten.



- Wij willen het bedrijfsleven de ruimte geven, letterlijk en figuurlijk. Dit kan door snelle procedures, goede dienstverlening en transparante tarieven. De gemeente vermindert het aantal vergunningen en regels voor ondernemers. Als een bedrijf tegen regels aanloopt, denkt de gemeente in mogelijkheden in plaats van in onmogelijkheden.
- De gemeente moet ondernemers faciliteren, onder andere door een specifiek deel van de gemeentewebsite in te richten voor ondernemers en mee te denken met ondernemers. De gemeente heeft een ondernemersloket waar (startende) ondernemers terecht kunnen voor al hun vragen.
- Om startende bedrijven te ondersteunen, organiseert de gemeente samen met de ondernemersvereniging de uitwisseling tussen nieuwe en ervaren ondernemers.
- Binnen de gemeente komt een subsidiebureau voor onder andere ondernemers.
- Om ondernemers in Leidschendam-Voorburg goed voor te bereiden op kansen die aanbestedingen van overheden bieden, zullen het midden- en kleinbedrijf en de gemeente samen gerichte voorlichting geven aan ondernemers.
- De gemeente investeert in het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen en faciliteert innovatieve *start-ups*.
- De digitale infrastructuur is binnen de gemeente op orde, zodat inwoners en ondernemers daar van kunnen profiteren.
- De kleine detailhandel in onze gemeente staat onder druk. En tegelijk bepalen ze wel het succes van de winkelcentra in onze gemeente. De gemeente geeft ruimte voor experimenten om de bedrijvigheid te stimuleren door bestemmingsplannen flexibeler en globaler te maken. Zo houden we onze winkelcentra levendig.



*Leidsenhage wordt op dit moment getransformeerd tot de Mall of the Netherlands, een aanwinst voor onze gemeente. De gemeente moet wel zorgen voor voldoende parkeergelegenheid en goede toegangswegen, om overlast voor omwonenden te minimaliseren.*

- Naast de *Mall of the Netherlands* zijn de andere winkelcentra in onze gemeente ook belangrijk. De gemeente ontwikkelt een integrale visie om deze andere winkelcentra toekomstbestendig(er) te maken, en heeft intensief overleg met deze winkelcentra, ook nadat de *Mall of the Netherlands* open gaat.
- Om jongeren uit een uitkering te houden, wordt ingezet op training, scholing, werkervaringsplaatsen en aanvullingen op het loon wanneer zij niet (volledig) kunnen werken. De huisbezoeken zijn effectief en worden voortgezet.
- Goed lezen en schrijven vergroot de kansen op de arbeidsmarkt. Inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, komen alleen in aanmerking voor een volledige bijstandsuitkering als zij taallessen gaan volgen.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld waar het gaat om het aan een baan helpen van mensen met een arbeidsbeperking, door ruim boven het wettelijke quotum te komen. De gemeente stimuleert bedrijven dit voorbeeld te volgen. Ook de Sociale Werkvoorziening blijft belangrijk voor mensen met een beperking die anders thuis komen te zitten.





## *Groen moet je doen in Leidschendam-Voorburg*

*Het CDA wil dat Leidschendam-Voorburg in 2050 een CO2-neutrale gemeente is. We willen in de komende raadsperiode dan ook herkenbare stappen nemen om onze gemeente te verduurzamen. We moeten nu al flink aan de bak om bijvoorbeeld de woningen in onze gemeente te verduurzamen en van 'het gas af' te halen. Ook bedrijven en winkels moeten energiezuiniger worden en duurzaam gaan werken. Autobezitters in onze gemeente zullen over niet al te lange tijd vooral in elektrische auto's rijden.*

- Alle woningen, bedrijven en gebouwen in onze gemeente zijn voor het jaar 2050 geïsoleerd en duurzaam gemaakt. Het ingezette beleid moet daartoe versterkt worden uitgevoerd. Gemeente, scholen en woningcorporaties geven hierbij het goede voorbeeld. De gemeente zelf zal in de komende vier jaar al haar gebouwen isoleren en duurzaam maken. Platte daken op deze gebouwen worden waar mogelijk voorzien van zonnepanelen. Alle nieuwe woningen in onze gemeente worden zeer energiezuinig gebouwd zonder aansluiting op het gasnet.



*De gemeente stimuleert het verduurzamen van woningen van eigenaar-bewoners en van verenigingen van eigenaren (vve's) door een subsidie op isolerende maatregelen en zonnepanelen.*



- De gemeente stimuleert de totstandkoming van energiecoöperaties en daarmee het collectief bezit van onder duurzame energie en woningisolatie.
- De gemeente zet duurzaamheidsmakelaars in om inwoners en bedrijven in onze gemeente de weg te wijzen naar isolatie en andere duurzame maatregelen. Ze gebruiken hierbij onder andere de zogeheten dakscans. Duurzaamheidsmakelaars helpen ook bij de financiering van de verduurzaming van woningen.
- De gemeente sluit zich aan bij de regionale plannen voor een warmterotonde, waardoor duurzaam opgewarmd water de gebouwen in onze gemeente verwarmt.
- De luchtkwaliteit in onze gemeente moet uiterlijk in 2030 voldoen aan de WHO-normen. Komende jaren moet worden onderzocht wat hiervoor nodig is.
- We willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om ervoor te zorgen dat de Utrechtsebaan en de naastgelegen spoorlijn niet meer te horen, te zien en te ruiken zijn.
- De gemeente speurt - met nutsbedrijven en corporaties - naar kostenbesparende innovaties op het gebied van energie en water. Dit in samenhang met strakke investeringen door die instituties en instellingen.
- Innovatie en duurzaamheid zijn voorwaarden die worden meegenomen in gemeentelijke aanbestedingen.
- Huishoudelijk afval in onze gemeente wordt gescheiden ingezameld. Een deel wordt opgehaald en een deel wordt door de bewoners naar ondergrondse containers gebracht. Dat kan echter alleen indien voldoende ondergrondse afvalbakken op loopafstand beschikbaar zijn en deze tijdig geleegd worden. Dit dient minimaal wekelijks te gebeuren en in elk geval zodra de containers vol zijn. Rotzooi bij de collectieve afvalbakken moet snel worden opgeruimd.



*De afgelopen periode is er in Voorburg-Midden een uitgebreide proef gehouden met 'het nieuwe inzamelen' waarbij restafval naar ondergrondse containers moet worden gebracht. We moeten helaas vaststellen dat deze proef vooralsnog geen succes is en leidt tot verloedering van de stedelijke omgeving en risico's voor de volksgezondheid. Daarom wordt een pas op de plaats gemaakt. Eerst wordt de proef in Voorburg-Midden goed geëvalueerd, alvorens te besluiten deze voort te zetten en nog eens 350 ondergrondse containers verder over de gemeente uit te rollen. Als 'het nieuwe inzamelen' toch verder binnen onze gemeente wordt ingevoerd, dan moet de afvalstoffenheffing omlaag. Voor de hoogbouw wordt apart gekeken of en hoe daar 'het nieuwe inzamelen' op een goede wijze kan worden ingevoerd.*

- In aanvulling op bronscheiding ter verdere verbetering van grip op grondstoffen, onderzoekt de gemeente ook de mogelijkheden en effectiviteit van nascheiding.
- Een afvalstation voor grofvuil wordt binnen onze gemeentegrenzen gerealiseerd.
- Samen met de apothekers zorgt de gemeente ervoor dat oude medicijnen naar iedere apotheek binnen onze gemeente kunnen worden teruggebracht.

- De gemeente stimuleert het plaatsen van elektrische laadpalen op zoveel mogelijk plekken in onze gemeente. Lantarenpalen worden geschikt gemaakt om ook als laadpaal te kunnen gebruiken.



*In onze gemeente wordt aandacht besteed aan dierenwelzijn, onder andere in overleg met de Dierenbescherming.*

## *Leidschendam-Voorburg in beweging*

*Leidschendam-Voorburg ligt in een drukke regio met veel verkeer. De noodzakelijke wegen en sporen leggen een beslag op de beschikbare ruimte. Geluid, luchtkwaliteit en verkeerveiligheid blijven aandacht vragen. Onze gemeente moet goed bereikbaar blijven met de fiets, het openbaar vervoer en de auto, maar dreigt dicht te slibben. Het oplossen van verkeers- en vervoersproblemen vraagt om slimme oplossingen en om maatwerk, samen met de inwoners. De aanpak van verkeersproblemen en de organisatie van het openbaar vervoer moeten in regionaal verband gebeuren. Onze gemeente werkt mee aan een goede bereikbaarheid van de Haagse regio, maar dit mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in onze eigen gemeente.*

- Iedereen rijdt in de woonwijk maximaal 30 kilometer per uur. Daarvoor wordt de weg in samenspraak met de bewoners snelheidsremmend ingericht. Ook worden gevaarlijke verkeerssituaties rond schoolroutes aangepakt.



- We vinden het belangrijk dat haltes voor het openbaar vervoer niet verder dan 15 minuten lopen van een huisadres liggen. De bestaande knelpunten in het openbaar vervoer voor mensen met een beperking worden opgelost (onder andere tramlijn 6). Alle stations in de gemeente worden toegankelijk gemaakt voor passagiers met een lichamelijke beperking.
- We willen dat er een hoogwaardige OV-verbinding wordt gerealiseerd tussen Leidschendam-Zuid via Leidschendam-Centrum naar de buslijnen 45 en 46 langs de Oude Trambaan. Het tracé van de voormalige tramlijn 10 door Voorburg-west wordt doorgetrokken naar de Haagse Binckhorst, waar de komende jaren duizenden mensen komen te wonen.
- Fietsen wordt gestimuleerd door meer en bredere fietspaden en voldoende stallingsmogelijkheden, bij winkelcentra en stations, en meer stallingen voor bewoners die geen stallingsmogelijkheid thuis hebben. We willen dat er voor de komende jaren meer aandacht is voor de veiligheid van kinderen en ouderen op de fiets.
- De doorstroming op doorgaande wegen moet beter, onder andere door een betere afstemming van verkeerslichten en door infrastructurele aanpassingen. Voor de *Mall of the Netherlands* ontwikkelt de gemeente een parkeer- en verkeersplan met daarin een P&R-voorziening met tramlijn 19.



*Bij de bruggen over de Vliet komen geen tolpoortjes. In plaats daarvan komt er een extra oeververbinding over de Vliet nabij Klein Plaspoelpolder. De bestaande infrastructuur moet zo goed mogelijk worden gebruikt. In de spits staan de bruggen niet open.*

- In de gemeente Leidschendam-Voorburg blijft gratis parkeren het uitgangspunt. Parkeervergunningen en bezoekersvergunningen worden alleen gebruikt waar sprake is van overlast. Blauwe zones mogen alleen in overleg met de bewoners worden ingevoerd. Ontheffingen voor parkeren worden gratis.
- Parkeerproblemen worden voortvarend opgelost. In het Damcentrum moet een extra parkeergarage of moeten extra parkeerplaatsen komen.





- Het ongelijkvloers maken van de kruisingen bij de Sijtwendetunnel heeft haast. De gemeente pakt dit - samen met de provincie en de Rijksoverheid - voortvarend op.
- Als ergens in de gemeente de straat wordt opengebrouwen, dan zorgt de gemeente ervoor dat dit tijdig wordt gecommuniceerd met inwoners en bedrijven.



## *Een gemeente waar het goed wonen is*

*Het is goed wonen in Voorburg, Leidschendam en Stompwijk en dat moet zo blijven. Leidschendam-Voorburg staat bekend als een groene gemeente. Ook het CDA ziet onze gemeente als een groene woon- en werkgemeente. De omgeving waar je woont, werkt en naar school gaat is voor iedereen belangrijk. Daarom worden bewoners zoveel mogelijk betrokken bij ruimtelijke plannen in hun directe omgeving. Dit versterkt de betrokkenheid van mensen bij hun woon- en leefomgeving. Het CDA pleit voor goed rentmeesterschap over de groene omgeving.*

- In onze gemeente worden de komende vier jaar 1.000 extra bomen geplant.
- We bouwen niet elk plekje vol, maar houden ook nog groene plekken over in onze gemeente tussen alle bebouwing door.
- Losliggende tegels en ander achterstallig onderhoud in de openbare ruimte zorgen voor ergernissen bij bewoners. We willen dat bewoners het meldpunt openbare ruimte goed weten te vinden en dat extra wordt ingezet op het wegwerken van achterstallig onderhoud.



- In prestatieafspraken tussen de gemeente en de woningcorporaties worden afspraken gemaakt over de kwaliteit, de hoogte van de huren, de nieuwbouw van woningen en het huisvesten van bijzondere doelgroepen zoals starters, senioren en statushouders. Sociale huurwoningen worden niet verkocht.



- Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt over de ombouw van eengezinswoningen in ouderenwoningen, zodat ouderen kunnen verhuizen binnen hun eigen wijk.
- Gemiddeld 30 procent van de nieuwbouw van woningen wordt gebouwd voor de sociale sector. Nieuwe woningbouwlocaties – zoals Klein Plaspoelpolder - worden benut voor meer diversiteit van woningen, zoals meer betaalbare woningen voor starters en ouderen.
- De gemeente laat een app maken voor woningzoekenden in onze gemeente om het zoeken voor hen te vergemakkelijken. Zonder te tornen aan de regels voor het zoeken van huurwoningen binnen Haaglanden, maakt deze app het onze inwoners net wat makkelijker om een passende huurwoning te vinden binnen of buiten de gemeentegrenzen.



Leidschendam  
Voorburg

*Windturbines horen niet thuis in de bebouwde kom of in gebieden waar inwoners daar direct overlast van ondervinden. Wij willen ons inspannen zodat de bestaande windturbine in de Vlietzone zo snel mogelijk wordt verplaatst. Bij nieuwe plannen voor windturbines toetst de gemeente vooraf op een goede ruimtelijke inpassing, ook als het gaat om windturbines die vlak bij de gemeentegrens staan.*

- We kiezen voor kleinschalige opvang van asielzoekers. Statushouders worden gespreid gehuisvest.

- Vluchtelingen en statushouders in onze gemeente moeten snel inburgeren. Een goede inburgering is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de nieuwkomer zelf. Vluchtelingenwerk, kerken (sport)verenigingen en vrijwilligers kunnen hierbij helpen. De gemeente ondersteunt deze hulp waar nodig. Aandacht voor burgerschap en voor acceptatie van de in Nederland geldende waarden en normen zijn hierbij essentieel.
- Sterke sportvoorzieningen zijn onmisbaar voor het welzijn van onze inwoners. We blijven ons de komende jaren inspannen voor de sportverenigingen en hun leden, bijvoorbeeld door het oplossen van het ruimteprobleem van de Voorburgse rugbyclub. Een visie op het gebruiken van de sportvelden is nodig.
- We willen sportmanagers introduceren ter ondersteuning van de sportverenigingen.



*De bibliotheek speelt een belangrijke rol in de gemeente op maatschappelijk, cultureel en educatief gebied. De huidige drie vestigingen van de bibliotheek functioneren prima en blijven in stand. De bibliotheekvestiging in Stompwijk blijft dus ook behouden.*

- We willen dat culturele instellingen binnen onze gemeente nog intensiever met elkaar gaan samenwerken en met andere instellingen in de regio om zo het vestigingsklimaat, de werkgelegenheid en de leefbaarheid te vergroten.
- Sinds kort bestaat een landelijke regeling om hoogspanningsleidingen in bewoonde gebieden ondergronds te brengen. We willen de mogelijkheid verkennen om de hoogspanningsleiding langs het spoor naar Leiden ondergronds te brengen.



## *Stompwijk en het groene landelijke gebied*

*Onze gemeente heeft een groen landelijk gebied dat bijna net zo groot is als Leidschendam en Voorburg samen en beslaat ongeveer de helft van de totale oppervlakte van onze gemeente. Het CDA heeft oog voor de groene longen van onze gemeente en wil het weidse polderlandschap in stand houden. Een grote rol is hierbij weggelegd voor de inwoners en ondernemers in dit gebied. Het CDA wil dat de inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente samen besluiten nemen over dit unieke stuk land in onze gemeente. Wat groen is, moet zoveel mogelijk groen blijven. Gezien het dorps karakter van Stompwijk, verdient dit dorp creatief maatwerk op tal van onderwerpen, zowel sociaal, maatschappelijk, economisch en ruimtelijk. Mooi voorbeeld hiervan is de bouw van een Kulturhus, waarbij basisonderwijs en culturele en sociale voorzieningen samen gaan. Een bijzonder project, waarbij afstemming, samenwerking en het verbinden tussen de verschillende partners een uitdaging is. Met de aanleg van de Nieuwe Driemanspolder vormt het groene landelijke gebied een belangrijke functie voor het toerisme en recreatie.*

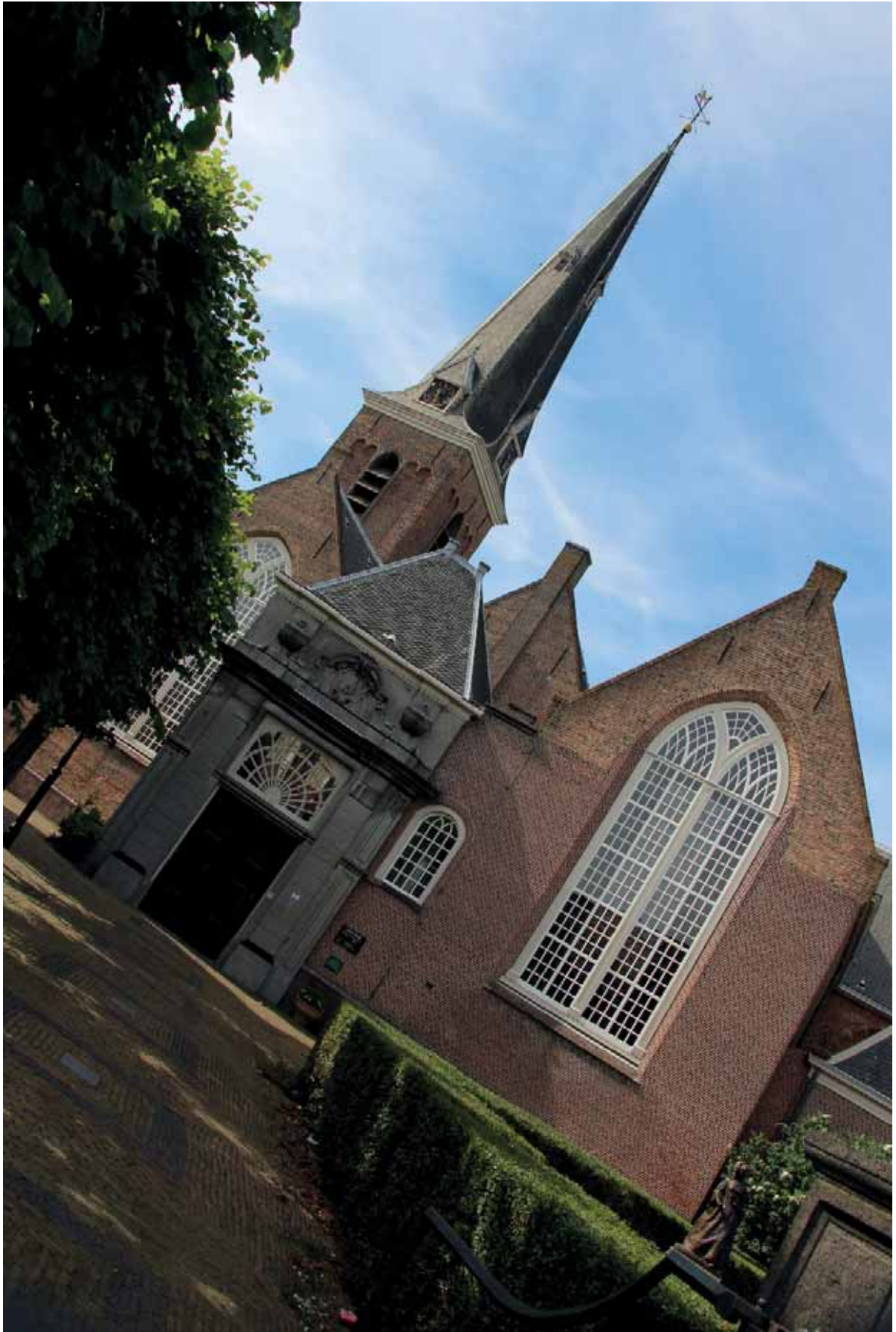
- Infrastructuur is en blijft een van de grootste uitdagingen binnen Stompwijk en het buitengebied. Met het project bereikbaar Stompwijk (renovatie van de Stompwijkseweg, aanleg van verbindingsweg en herinrichten Dr van Noortstraat) wordt de dorpskern Stompwijk ontlast van (vracht)verkeer, waardoor de dorpskern leefbaarder en verkeersveiliger wordt.



*Voor ons is het belangrijk dat maatregelen en plannen in samenspraak met de diverse betrokken partijen tot stand komen, ofwel de zogeheten Stompwijkse manier van werken. Clustering in de Meeslouwerpolder van verkeersintensieve bedrijven die nu langs de Stompwijkseweg zijn gevestigd, moet hierin worden meegenomen.*

- Stompwijk wordt gekenmerkt door zijn kleinschaligheid. Voor het behoud van voldoende voorzieningen, zoals het Kulturhus, is het van belang dat het dorp zich op korte termijn verder kan ontwikkelen. Het voortvarend oppakken en afronden van de visie op Stompwijk is een belangrijke voorwaarde hiervoor. Vooral het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge gezinnen en ouderen is van belang. Hiermee wordt doorstroming gestimuleerd en kunnen jongeren zich in Stompwijk vestigen. Het in kaart brengen van mogelijke locaties hiervoor in het kader van een integraal ruimtelijk plan is cruciaal voor de toekomst van Stompwijk.









## *In Leidschendam-Voorburg zorgen we voor elkaar*

*Leidschendam-Voorburg is voor ons een sociale, warme gemeente. De gemeente moet zich richten op het versterken van 'de eigen kracht van de samenleving'. Samen met wijkcentra, kerken of sportverenigingen maken we een krachtige en zorgzame gemeenschap. Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen de zorg krijgt die hij of zij nodig heeft. De gemeente zet zich actief in om zorgmijders in beeld te krijgen.*

- We willen dat alle inwoners van onze gemeente 'mee kunnen doen'. De gemeente verzamelt signalen van 'mensen in de problemen' zo vroeg mogelijk en neemt actie door deze mensen persoonlijk te (laten) benaderen en de verantwoordelijkheid hiervoor duidelijk toe te wijzen.
- Protocollen zijn een leidraad en geen dwangbuizen. De ouderenadviseur en de wijkverpleging krijgen een prominente rol in het vaststellen van de zorgbehoefte. De gemeente moet alle WMO aanvragen, bijvoorbeeld voor woningaanpassing of de aanschaf van hulpmiddelen, zo snel mogelijk en ruim binnen de wettelijke termijn van acht weken afhandelen.
- De jeugdzorg moet loskomen van regeltjes en bureaucratie. De gemeente moet ervoor zorgen dat een kind dat in de problemen komt snel en goed wordt

geholpen. Voor het gezin moet één gezinscoach beschikbaar zijn die zorgt voor afstemming en acties onder het motto 'één gezin, één plan, één regisseur'. Hiervoor moet voldoende geld beschikbaar zijn.

- De gemeente bevordert vaste arbeidscontracten voor zorgpersoneel bij zorgaanbieders, door voorwaarden op te nemen in inkoopcontracten.



*Versterking van het sociale cement in de buurt, met familie of met kennissen, draagt bij aan een mooie oude dag in vertrouwde omgeving. Samen met woningcorporaties worden meer bergingen voor scootmobielen gebouwd waar scootmobielen veilig en droog kunnen worden gestald.*

- De woningtoewijzing moet gebruiksvriendelijker worden gemaakt voor ouderen, onder andere door het opnemen van de huisvestingsvoorziening van huurders met een beperking in het zorgplan van de gemeente.
- Oud worden wil je het liefst in je eigen gemeente. Voor ouderen die niet meer thuis kunnen wonen, komt er een nieuw Rustoord en een nieuw Mariënpark.
- We steunen initiatieven die contacten met (andere) ouderen tot stand brengen. Ons uitgangspunt is dat ontmoetingsplaatsen in de directe omgeving of wijk aanwezig zijn.
- De gemeente maakt een Actieplan met maatregelen die eenzaamheid bij jongeren en ouderen voorkomen en tegengaan. Verenigingen die maatschappelijke projecten ter bestrijding van eenzaamheid doen voor de gemeente krijgen daar een budget voor.
- Mantelzorgers zijn goud waard en verdienen aandacht en waardering. Op de dag van de mantelzorg zet de gemeente alle mantelzorgers in het zonnetje.
- Soms wordt mantelzorg even te zwaar en dan doen mensen een beroep op hun omgeving om het even over te nemen. Als dat niet mogelijk blijkt te zijn, vinden we het essentieel dat de gemeente inspringt zodat een mantelzorger op adem kan komen. Een strippenkaart voor mantelzorgers kan daarbij helpen.
- Woej is geen beursgenoteerd bedrijf, maar een welzijnsorganisatie die op de inzet van vele vrijwilligers drijft en dat moet wat ons betreft zo blijven.
- Het initiatief voor een eethuis met inzet van mensen met een beperking onder de noemer 'Van Harte-restaurant' wordt door ons van harte ondersteund.
- Gebouwen, vervoer, recreatievoorzieningen en het openbaar gebied in onze gemeente moeten toegankelijk worden voor iedereen met een fysieke beperking.



*We zijn voor het realiseren van een huisartsenpost in Schakenbosch, zeker na het verdwijnen van de huisartsenpost in Antoniushove.*

- Het minimabeleid wordt ook opengesteld voor gezinnen in de schuldhulpverlening. Vaak beschikken deze gezinnen door de hoge schulden slechts over kleine bedragen om van rond te komen. Kinderen uit deze gezinnen missen daardoor de voor hen gewenste maatschappelijke aansluiting.

Onderzocht wordt of het minimabeleid ook opengesteld kan en moet worden voor gezinnen van zzp'ers met een minimuminkomen.

- We willen de Ooievaarspas behouden voor mensen die een inkomen hebben tot 130 procent van de bijstandsnorm. Deelname aan de Ooievaarspas is een voorwaarde voor financiële bijdragen van de gemeente aan activiteiten en voorzieningen van sport- en culturele verenigingen.
- Ook blijft het Sociaal Fonds van gemeente en kerken in stand.



## *Jongeren en gezinnen zijn onze toekomst*

*Elk kind heeft recht op een veilig thuis, een veilige wijk en een veilige school. Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeente investeert in jeugd en gezin, materieel en immaterieel.*

- We vinden het belangrijk dat ouders zich bezighouden met onderwijs en schoolzaken. Scholen moeten worden gestimuleerd dat ouders meer doen dan alleen maar 'klusjes'.
- Ieder kind en iedere docent in onze gemeente heeft recht op een goed schoolgebouw. Bij nieuwbouw en grootschalige renovaties van schoolgebouwen zijn duurzaamheid, het binnenklimaat en goede voorzieningen het uitgangspunt. Gymzalen moeten dichtbij de scholen worden gebouwd.
- De gemeente heeft met het beheer van gebouwen en sportvelden een belangrijke rol bij het stimuleren en faciliteren van sportbeoefening. Dit moet dan ook goed worden onderhouden. Ook moet de gemeente, in samenwerking met de



sportverenigingen, bevorderen dat na het sporten in de sportkantines gezond gegeten en gedronken kan worden tegen een redelijk prijs.

- Scholen moeten zich kunnen ontwikkelen tot een kindcentrum, met naast onderwijs voor kinderen van 4 tot 12 jaar, ook kinderopvang en voor- en naschoolse voorzieningen. Wachtlijsten worden samen met de kinderopvanginstellingen en de scholen opgelost.
- Voor- en vroegschoolse educatie is essentieel voor kinderen met een taalachterstand. We willen dan ook dat kinderen met een taalachterstand hieraan gaan deelnemen.
- De afspraken die binnen de regio Haaglanden gelden voor het aanmelden van leerlingen bij middelbare scholen moeten ervoor zorgen dat leerlingen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs - in de door ouders en leerling gewenste grondslag - kunnen krijgen.
- Gezellig spelen in je eigen wijk moet heel normaal zijn. Dit betekent in elke wijk een kinderspeelplaats.



*Het schoolzwemmen wordt weer ingevoerd.*

Leidschendam  
Voorburg

- We vinden dat er aandacht moet zijn voor kinderen in armoedesituaties. Bestaande voorzieningen als de vergoeding voor school-, cultuur- en sportkosten en de tablet- en computerregeling voor schoolgaande kinderen moeten blijven. De Ooievaarspas is er voor alle kinderen met een gezinsinkomen tot 130 procent van de bijstandsnorm. We willen onderzoeken of deze regelingen meer aangepast kunnen worden aan de behoeften van de doelgroep. De Schoolspullenpas blijft bestaan en de zogeheten Klijnsma-gelden worden volledig aan deze doelgroep besteed.

















*CDA-verkiezingsprogramma  
gemeenteraadsverkiezingen 2018  
Leidschendam-Voorburg*

 [www.cda-leidschendamvoorburg.nl](http://www.cda-leidschendamvoorburg.nl)

 [www.facebook.com/cdalv](http://www.facebook.com/cdalv)

 @CDALdamVburg



*Leidschendam  
Voorburg*